

# Vision för detaljplan 6

2020-08-24



# Vision för detaljplan 6 inom Rikstens Friluftsstad

## Syfte

Denna handling är ett visionsdokument för utvecklingen av detaljplan 6 inom Rikstens friluftsstad. Dokumentet redogör för mål och begränsningar för projektet samt redovisar övergripande gestaltungsprinciper.

Visionen är tänkt att utgöra grunden i arbetet med framtagande av detaljplanehandlingar.

## Avsändare

Dokumentet är framtaget av Riksten Friluftsstad AB med stöd av:

- John-Erik Larsson, Projektledare
- Per Hederus, Arkitekt
- Tomas Saxgård, Landskapsarkitekt
- Ruth Wiberg, Arkitekt

*”Med begreppet friluftsstad utvecklas tankarna bakom trädgårdsstaden och dess gröna värden. En ny stadsdel skapas med varierad och småskalig bebyggelse anpassad till och i omedelbar närhet till stora naturområden. ”*

*Citat från Gestaltningsprogrammet 2003*

# Målsättningar för Friluftsstaden

## Nära Naturen

- Gröna stråk som leder ut i naturen och in till den centrala parken.
- Den centrala parken är en samlingspunkt i Riksten och en port mot Lida.

## Småstadskaraktär

- Kvartersbebyggelse med gemensamma gårdar.
- Lågt och tätt
- En blandning av upplåtelseformer och hustyper
- Samlande torg med handel, service och plats för möten.
- Skolan mitt i byn och med närhet till naturen.



Kaj mot det gröna i Silverdal



Torg med småstadskaraktär i Tyresö Strand



Kantarellparken i Riksten



Stadsgata med låg skala i Sigtuna



Gata med yta för dagvatten och grönska.



Låg och tät bebyggelse med grönska i Husie  
Fotografi White Arkitekter

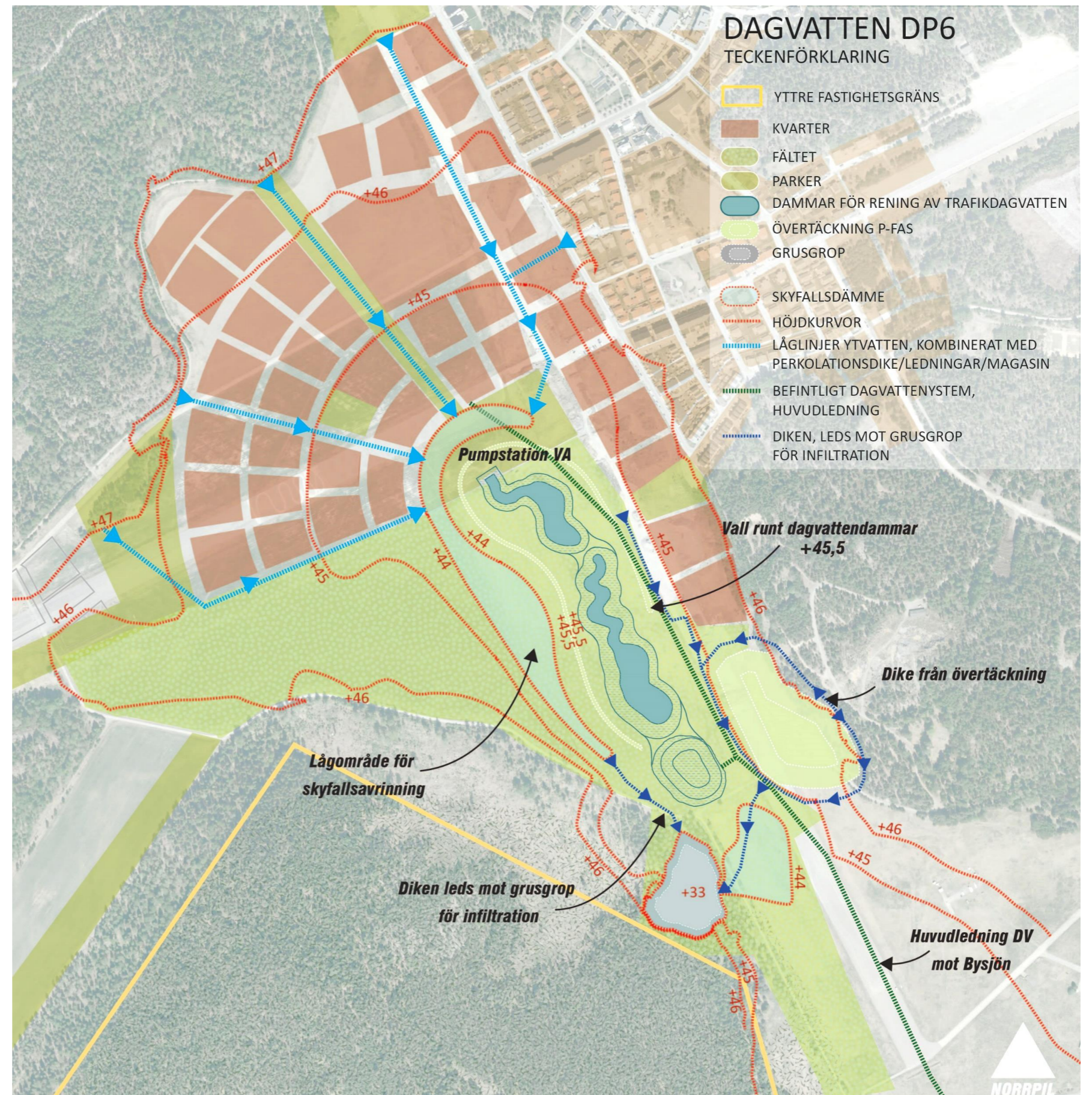
# Begränsningar

## Geoteknik

- Det stora flacka området centralt i Riksten består till stor del av torrskorpelera på mycket djupa lager av siltiga sediment. Det innebär att det är svårt att bygga hus som är högre än två våningar.
- För att inte riskera stora sättningar får marken belastas med som mest 1 m fyllning jämfört med dagens nivåer.

## Dagvatten

- Trafikdagvatten leds i eget ledningssystem till dammarna för rening.
- För att ytvatten vid extrema regn ska rinna bort från bebyggelsen måste markhöjderna planeras noga och kvartersstrukturen anpassas efter detta. Höjdsättningen är nu sådan att skyfallsdagvatten leds ut på fältet via stadsdelsparken för avvattnings i grustag söderut. En mjuk invallning av dammstråket innebär att dammarna inte ska översvämmas.
- Jordmaterialet gör det svårt att infiltrera rent dagvatten lokalt. De låga lutningarna gör att det uppstår behov av långa stråk med grönytor där regnvatten kan fördröjas på väg ned mot fältet. Efter fördröjning inom kvartersmark, parkytor och vissa gatusektioner kommer vattnet behöva ledas bort från kvarteren mot fältet för att antingen infiltreras på en annan plats eller ledas till dagvattenledning mot Bysjön.



## Kvarteren

### Bebyggelsestruktur

Som en sammanvägd slutsats av mål och begränsningar för detaljplan 6 föreslås en låg och tät bebyggelse med markkontakt. Bebyggelsen är öppen och luftig men ändå stadsmässig.

Kvarteren ges ett blandat innehåll med såväl lägenheter som småhus. Utmed de större gatorna placeras tätare bebyggelse och småhus möter de mindre gatorna och befintlig småhusbebyggelse.

Längs huvudgatan är kvarteren fyrkantiga, men i områdets västra del har kvarter och gator lagts ut i ett solfjäderformat mönster som fokuserar mot parken i syd. Utformningen möter det viktiga kravet på naturlig avrinning av dagvatten från den nära nog plana markytan.

### Mot gatan

Byggnaderna placeras nära gatan och bildar tillsammans med plank, staket, häckar och komplementbyggnader en sammanhållen linje mot gatans offentliga rum.

Gaturummet hålls relativt smalt för att skapa en intimare karaktär där privata och gemensamma uteplatser vänder sig mot gården.

### Gården

Den gemensamma gården kantas av uteplatser för de som bor i bottenplan eller i radhus och kedjehus. De som bor på övre plan har tillgång till odlingslott på gården. Här ryms även gemensam lekya, cykelparkering, förråd etc.

### Parkering

Exploateringsgraden ligger på en nivå där parkering kan inrymmas på samlade parkeringsplatser inom kvarteret i små och visuellt hanterbara enheter infällda mellan hus och avgränsade med murar och plank.



Totalt uppskattas planen innehålla 800 bostäder varav drygt 50% är lägenheter.

# Torget

Detaljplan 6 är central för hela Riksten. Stadsdelens framtida huvudgata, Rikstens Allé, går genom området hela vägen från norr till söder. Mittpå anläggs ett samlande torg, en mötesplats med lite högre bebyggelse.

## En livlig mötesplats

På torget samlas många målpunkter så att en intensivt nyttjad plats skapas.

- Restaurang med uteservering i soligt läge
- Handel och service
- Skola och Idrottshall
- Busshållplats
- Ytor för cyklar
- Sittplatser
- Lekskulptur

Torget omgärdas av flerbostadshus i lite högre skala 2-5 våningar, med lokaler i bottenplan. Invid torget ligger också skolan och idrottshallen som är viktiga målpunkter i stadsdelen. Skolans mer publika delar så som huvudentré, idrottshall och bibliotek vänds mot torget.

## Trafiklösning och form

Torget ligger vid en korsning med relativt mycket trafik. Det är positivt för platsen att det passerar bilar så att den upplevs befolkad och trygg under dygnets alla timmar, men det är även viktigt att platsen är utformad så att bilar håller låg hastighet och kör på de gåendes villkor. Därför är torget utformat med en osymmetrisk korsningspunkt med en avvikande beläggning.

Runt korsningspunkten finns torgytor som rymmer såväl uteserveringar som cykelparkering, sittplatser och förplats till skolan. Torget präglas av grönska med många träd och planteringar.

*I angränsande detaljplaner norrut är markförutsättningarna bättre vilket ger en framtida möjlighet till mer förtätad bebyggelse i förlängningen av Rikstens Allé.*



# Rikstensparken och Rikstensfältet

## Porten mot Lida

Mitt i Riksten där de gröna stråken och huvudgatan strålar samman ligger Rikstensparken, en stadsdelspark. Den är ett större samlade rum som leder besökare och boende ut på fältet och naturen vid Lida. Förutom park- och lekfunktioner fungerar parken som lågpunkt för skyfallsvatten och startpunkt för dammstråket. Där Rikstens Allé möter parken finns en entréplats med kioskbyggnad.

Parken leder ut på Rikstensfältet, ett öppet gårde med plats för det rörliga friluftslivet och spontanidrott. Här finns dammarna och ett utvecklat stigsystem. Där parken möter fältet finns ett landmärke i form av ett fyrtorn.

## Kaj mot det gröna

Bebyggelsen vänder framsidan mot parken och fältet och avskiljs från de offentliga grönytorna med en gåfartsgata. Mot parken är det en formell kant med en låg sittvänlig nivåskillnad. Mot fältet blir kanten mer informell med uteplatser och plantering mot gatan. Ute på fältet finns kompletterande motionsspår som kan användas för skidåkning på vintern.

